

sionem, et, per modum impetrationis, actuales gratias obtinemus, hostes animae nostrae profligamus; atque etiam multa corporis bona per ea largiri solet benignissimus Deus.

603. In collatione Sacramentalium, omnino serventur canonicae praescriptiones et decreta S. Rituum Congregationis ¹. In dubio de licitate alicuius usus, qui ad Sacramentalia revocari debet, recurrendum erit ad Sanctam Sedem, expositis omnibus rerum adiunctis.

604. Curent concionatores praesertim et parochi fidelibus exponere Sacramentalium, eorum potissimum quae frequentiora sunt, naturam, significationem, effectum, rectumque eorum usum, remota omni superstitione et temeraria fiducia. Et omnes animarum rectores faciles se praebent, ut suorum fidelium necessitatibus subveniant per huiusmodi remedia spiritualia.

¹ Cfr. Mach, Tes. del Sac. ed. 12, n. 463 seq. ubi de Benedictionibus.

TITULUS VII.

DE INSTITUTIONE CLERICORUM

CAPUT I.

De electione et praeparatione puerorum ad statum clericalem in Seminario.

605. Inter tot gravissimas necessitates, quibus Ecclesia Dei in nostris amplissimis regionibus premitur, quae non pastorum modo, sed et fidelium animum magis commovere ac zelum excitare debent, ea utique est quae exigit, ut summa cura institutioni provideatur clericorum. Luctuosa enim experientia docet, ubi in educandis et instituendis clericis deficitur, ibi in populorum moribus informandis parum profici. Proinde, circa clericorum institutionem, Nobis decernere visum est, quae in sequentibus capitibus enunciantur.

606. Venerandam clericalis status atque sacerdotii dignitatem et honorem nemo sibi sumat, nisi qui vocatur a Deo, tamquam Aaron ¹. Domini enim est eligere quos vult esse suos, suorumque mysteriorum dispensatores.

607. Satagant itaque parochi et confessarii, ut qui pueri atque adolescentuli a Deo in opus ministerii vocati esse apparent, eos a sacculi contagiis arceant,

¹ Ad Heb. v. 4.

ad pietatem et ad studia incitent, divinaeque in eis vocationis germen foveant. Et pari ratione graviter eos moneant, tum qui divinae filiorum vocationi impedimenta opponunt, tum qui, humano vel utcumque profano motivo acti, filios ad sanctuarium dirigere vellent, penes quos nulla, etiam tenuiter probabilia, vocationis ecclesiasticae signa animadvererint.

608. Mens est sanctae matris Ecclesiae, ut pueri in sortem Domini vocati, in collegiis clericalibus seu seminariis alantur, religiose educantur, ad sacra ministeria praeparantur, in sacris disciplinis instruantur.

609. Unaquaeque dioecesis suum habeat Seminarium. Optandum imo est, ut duplex habeatur, minus scilicet pro pueris, humanis litteris instituendis, maius pro alumnis, philosophiae et theologiae vacantibus atque mox sacris ordinibus initiandis. Prudenti tamen arbitrio Episcoporum relinquitur, ut studia philosophica etiam in Seminariis minoribus perficiantur, dummodo agatur de philosophia scholastica; exclusis textibus lingua vulgari editis et servato tempore praescripto pro curriculum philosophico.

610. Seminariorum seu collegiorum clericalium moderatores et magistri, ad trames Tridentini Concilii eligantur, qui sint, non scientia tantum, sed et virtute, pietate et prudentia praestantiores, quique verbo et exemplo alumnis prosint.

611. Episcopi singuli, pro Seminariis suis dioecesanis, de consilio duorum canonicorum seniorum et graviorum rite electorum¹, servatis praescriptionibus Instructionis S. C. Concilii 15 Martii 1897², constitutiones et regulas ad normam eorum quae haec subne-

¹ Conc. Trid. sess. 23. cap. 18 de ref.

² V. Appen. n. XCV.

ctuntur, quam primum edant; ut quid sentire, quid agere, quid observare oporteat, tum si doceantur qui in iisdem Seminariis in spem Ecclesiae aluntur et instruuntur, tum qui in eorundem institutione operam suam impendunt.

CAPUT II.

De minoribus Seminariis.

612. Ex consultissimo Tridentini Concilii decreto, de pueris atque adolescentibus ad clericatum praeparandis, luculenter apparet, scholas seu Seminararia minora, de quibus hic sermo est, minime esse habenda ut gymnasia mixta, in quibus tam saecularis quam clericalis iuventus promiscue crescat et erudiatur; sed ut domus vere clericales seu sacerdotum plantaria, ubi omnia et singula ad unicum sacerdotalis educationis propositum conspiciant. In Seminario adolescentes maneat, primum minori, deinde maiori, usque ad absoluta studia et sacerdotium adeptum, neque permittantur absque gravi causa domum remeare¹. Itaque huiusmodi scholarum et Seminariorum fores non nisi iis pateant, quorum in doles et voluntas spem praebeant eos ecclesiasticis ministeriis perpetuo se esse mancipaturos.

613. Ubi tamen gravis necessitas vel speciales circumstantiae postulent, ut nonnulli etiam sive clerici externi sive laici alumni in minoribus huiusmodi Seminariis admittantur, vel ut, durantibus scholasticis vacationibus, alumni propriam domum remeare possint, id a singulis Episcopis permitti poterit, cum debitis, efficacibus et positivis cautelis; et quoad externos et laicos, dummodo in spirituali et litteraria moderatione Seminarium, omnia primarie et principaliter conspirent ad

¹ V. Appen. n. CXXVII.

perfectam pro viribus clericorum institutionem, et dummodo agatur de pueris et adolescentibus christiana educatione, religiosa indole et morum integritate commendabilibus. Conciliorum tamen Provincialium erit hac de re opportunas praescribere cautiones, vel etiam severiores leges prudenter constituere, iuxta propriae Provinciae conditiones.

614. Pueri ad clericales scholas admittendi canonicas habeant conditiones, iuxta normas a Sancta Sede propositas.

615. Pauperum filios Tridentina Synodus praecipue vult eligi, nec tamen ditiores excludit, modo suo sumptu alantur, et studium prae se ferant Deo et Ecclesiae inserviendi.

616. Magistri curent maximopere, ut quivis discipulus non modo scientiam et litteras addiscat, sed, quod maioris momenti est, ut sanis principiis et christianae pietatis amore eius informetur animus. Primum igitur inter studia locum obtineat religionis scientia, quae omnibus alumnis, modo singulorum aetati et ingenio accommodato, diligentissime tradatur. Quod autem attinet ad pietatis opera, alumnis Seminariis minoris applicentur, iudicio Episcopi, quae pro Seminariis maioribus infra praescribuntur, qua proportione dispar aetas suadebit.

617. Curam maximam omnes impendant, ut linguam latinam addiscant, quae perpetuo Ecclesiae usu est consecrata, et catholicae traditionis interpretis est, atque ad ecclesiasticam scientiam quasi necessarius est aditus. Praeterea tantum liturgicum et computum ecclesiasticum addiscant, iuxta sanctionem Concilii Tridentini, sess. 23. c. 18. de ref.

618. Curandum pro viribus, ubi fieri potest, ut lin-

guae etiam graecae studium non desit in gymnasio, quod ad sacrorum praesertim librorum intelligentiam multum proderit.

619. Patriam linguam non modo alumni non negligant, sed principiis eius atque regulis magis ac magis a pueritia studeant, paulatimque adlaborent, ut recte et eleganter eam loqui et scribere valeant. Immo et in linguis indigenarum respectivae regionis instruantur, ut iis Sacramenta congrue administrare valeant.

620. Rhetoricae arti sedulam operam navent alumni, in eiusque exercitationibus informantur potissimum ad illud dicendi genus, quod perspicuum sit et simplex, non tamen incultum, sublime et dignitate plenum, non tamen inflatum et turgidum.

621. Linguarum veterum et hodiernarum culturae coniungatur tum sacrae et profanae historiae ac geographiae studium, tum arithmeticae aliarumque naturalium scientiarum, prout culturae generali et statui clericorum necesse sit.

622. In scholis nonnisi probati ab Episcopo auctores adhibeantur; immo quam maxima cura ab alumnorum manibus libri removeantur, quocumque idiomate conscripti, qui vel morum corruptionem et mundanum spiritum vel indifferentismum vel irreligionem vel inobedientiam in adolescentium animis inserere queant.

CAPUT III.

De Seminariis dioecesanis maioribus.

623. Episcopis singulis nihil antiquius sit, nihil potius, quam ut omni opera, solertia, industria, maiora clericorum Seminaria, si nondum in suis dioecesibus

existent, instituere, atque instituta, si opus fuerit, amplificare eaque optimis moderatoribus et magistris instruere curent; necnon summo studio invigilent, ut inibi clerici in timore Domini et ecclesiastica disciplina sancte religioseque educantur, et scientiis sacris, iuxta catholicam doctrinam, sedulo excolantur¹.

624. Quisque eorum, qui in maius Seminarium recepti sunt, opportuniore tempore, spiritualibus exercitiis vacabit, ac de consilio proprii confessarii totius vitae peccata expiabit confessione. Eadem sacra exercitia, singulis annis, post ferias, ab omnibus alumnis erunt iteranda.

625. In conficiendo horario pro Seminariis, attendendum praesertim est, ut quotidie, summo mane, in oratorium omnes se conferant, atque, matutinis precibus recitatis, per semihoram mentali orationi vacent; Missae sacrificio intersint; statis horis conscientiam discutiant; Christum Dominum in Sacramento visitent; B. M. V. Rosarii tertiam partem, serotinas demum preces recitent. Semel in hebdomada ad Poenitentiae sacramentum omnes accedant et iuxta confessarii iudicium saepius, qua par est pietate, Eucharistico pane se reficiant. Per crebras collationes, exhortationes, pias lectiones excolatur in alumnis singulis devotio mentis, puritas cordis, sacerdotalis vocatio, et ex eorumdem animo tollatur superbia, ambitio, honorum temporalium vel honorum sitis et aviditas. Mentem ad Deum saepius per diem elevent, ad continuos virtutum progressus seipsos excitent. Studia ad maiorem Dei gloriam dirigant, et omnem impendant curam, ut eam scientiam, quae difficillimo sacerdotali ministerio necessaria

¹ Pius IX. Encycl. *Qui pluribus*, 9 Nov. 1846.

omnino est, efficaciter acquirant; solum enim ardere non sufficit, sed lucere et ardere perfectum est.

626. Nemo admittatur ad Seminarium maius, nisi praevis regulari aliorum studiorum curriculo. Philosophica studia in Seminariis peragenda saltem duos annos complectantur, theologica vero quatuor. Subdiaconatus ordo nemini conferatur, nisi per integrum saltem annum, diaconatus, nisi per duos annos, presbyteratus, nisi per tres annos sacrae theologiae scholas frequentaverit; et praecipimus ut hac in re nulla detur dispensatio, excepto casu gravis necessitatis. In utrisque tum philosophiae tum theologiae disciplinis tradendis, Angelici Doctoris vestigiis magistri studiose inhaereant, atque in suis lectionibus nonnisi auctores probatae doctrinae interpretentur.

627. Praeterquam theologiae dogmaticae et moralis, alumnis praelectiones fiant sacrae hermeneuticae et exegesis biblicae, historiae ecclesiasticae, institutionum iuris canonici, liturgiae et sacrae eloquentiae, necnon in iis instituantur quae ad theologiam pastoralem et ad rectam Sacramenti Poenitentiae administrationem spectant et pertinent. Studium insuper linguarum indigenarum respective, quod in Seminario minori coeperant, absolvant, ut Sacramenta congrue administrare valeant. Omnes alumni, in Seminario maiori, cantus ritualis, cuius principia in Seminario minori addidicerunt, praxim praesertim sequantur, et in choro ipsius Seminarii, in Missis et caeteris officiis persolvant. Peroptamus ut, ubicumque fieri possit, theologiae positivae, Patrum doctrinis innixae, plenius studium non omittatur; imo in votis est Concilii ut in speciali cathedra de ea tractetur. Item apologetica disciplina, quae christiana dogmata contra hodiernorum

praecipue incredulorum sophismata defendit, ampliori ratione exponatur.

628. Quovis anno, semel saltem vel bis, circa materias in scholis traditas, alumni omnes et singuli serio examinentur. Quod quisque specimen ingenii et scientiae dederit in libro consignetur. Qui inter alumnos iam cooptatus, mala de se indicia praebuerit, et, licet admonitus, nullam spem emendationis dederit, quam primum dimittatur. Si quis vero, caeteroquin bonae indolis, diligens et pietate laudabilis, ea laboraverit ingenii tarditate, ut prudenter dubitetur an possit, quantum opus est, in studiis proficere, eius causa reservetur Episcopi iudicio.

629. Vitam in maiori Seminario communem sub una eademque regula perpetuo agant, neque externi ulli, nisi gravissimis de causis ab Episcopo probatis, in discipulorum albo recenseantur. Vestem talarem omnes induant, moresque suos ita componant, ut habitu, gestu, incessu, sermone, aliisque omnibus rebus, nil nisi grave moderatum ac religione plenum prae se ferant, levitia etiam delicta effugiant, ut eorum actiones cunctis afferant venerationem¹. Seminarii autem moderatores ac magistros vehementer in Domino obtestamur, ut serio considerent quale onus ipsis incumbat, cum ex recta alumnorum institutione totius dioecesis bonum, Dei cultus et populorum salus vel maxime pendeant. Quamobrem statutas regulas et studiorum rationem plene religioseque ab omnibus servari curent: et quoniam Sacerdotes debent omnia omnibus fieri, ut omnes Christo lucrifaciant, moderatores tradant saepius alumnis verae et christianae urbanitatis leges, eosque exemplo

¹ Conc. Trid. sess. 22. cap. 11 de ref.

suo ad illas servandas incitent; quidquid agrestis et inculti viderint, corrigant, et magnopere commendent vestium et corporis munditiam et quamdam in conversando comitatem cum modestia et gravitate coniunctam.

CAPUT IV.

De examine iuniorum Sacerdotum.

630. Semel absoluto in Seminariis consueto ecclesiasticorum studiorum curriculo, ipsa studia sacra clericorum seu iuniorum sacerdotum absoluta minime habeantur; immo, ne unquam a sacris scientiis magis magisque addiscendis isti cessent, omnem operam ac vigilantiam afferre debent Episcopi. Hortamur autem, ut per quinquennium a suscepto sacri presbyteratus ordine, iuniores sacerdotes quotannis a doctis gravibusque viris examinentur, saltem in theologia morali et dogmatica.